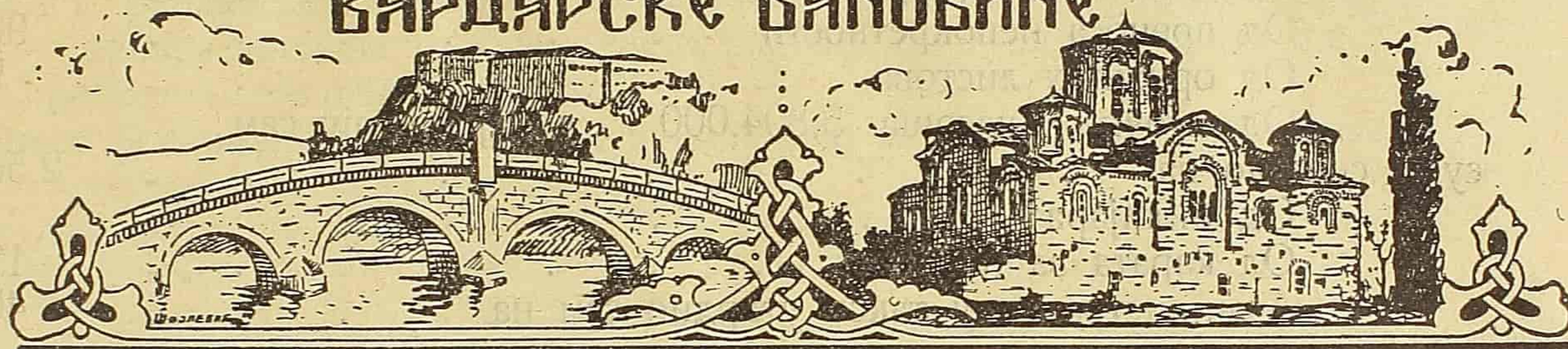

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

23 АПРИЛА 1932. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2.— ДИНАРА

ГОДИНА III. Број 125—126
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80.—, а за иностранство 140.— динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа. — Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

— ОДЕЉЕЊЕ ПОРЕЗА —

Бр. 3503.

III

29. марта 1932. год.
у Београду

Краљевска Банска Управа Вардарске Бановине доставила је на одобрење буџет Вардарске бановине за 1932./33. годину чији расходи износе 63,218.257.— динара, приходи исто толико, а прирез 12,895.276.— динара рачунајући по 20% на све врсте непосредног пореза.

Буџет је донет благовремено и од стране надлежног форума, а мањи је од буџета за прошлу годину.

При детаљном разматрању буџета утврдио сам:

I. У буџету прихода

За покриће својих расхода Краљевска Банска управа Вардарске бановине унела је у буџет приходе, које сам утврдио:

— 20% приреза на све врсте државног пореза у коме се налази	Дин. 12,895.276.—
и цестни прирез	
Пошто је основица смањена а да би остала предвиђена сума повећао сам прирез на 25%.	
— Од трошарине на алкохолна пића	Дин. 8,000.000.—
— Од трошарине на оцатну киселину	„ 350.000.—
— Од трошарине на бензин	„ 1,000.000.—
— Од трошарине на косметичка сретства	„ 200.000.—
— Од забава, игранки и т. д.	„ 120.000.—
— Од биоскопских улазница	„ 110.000.—
— Од ловачких карата	„ 80.000.—
— Од риболовних карата	„ 12.000.—

Од риболова са Охридског и Преспанског језера .	Дин.	40.000.—
Од сече шума	"	25.000.—
Од моторних возила	"	55.000.—
Од велосипеда Д. 28.390.—, коју сам суму смањιο на	"	26.008.—
Од преноса непокретности	"	900.000.—
Од оружних листова	"	90 000.—
Од сточних пасоша 5,804.000. динара, коју сам суму смањιο на	"	2,500.000.—
Од билијара	"	6.000.—
Од карата за играње	"	120.000.—
Административну таксу утврдио сам на	"	400.000.—
Од откупнине личног рада динара 2,213.066.— коју сам суму смањιο на	"	1,800.000.—
Од хибрида	"	40.000.—
Од приноса за ванредно искоришћавање путова	"	450.000.—
Од закупа зграда и имања	"	30.000.—
Од воћних и лозних расадника	"	500.000.—
Од пољопривредних школа и станица	"	400.000.—
Од бановинских бања	"	850.000.—
Од бановинских болница	"	1,254.015.—
Од бановинског „Службеног Листа“	"	130.000.—
Од дечијих домова	"	20.000.—
Од откупнине личног рада	"	8,786.934.—
Од дужног среског, обласног и бановинског приреза	"	5,000.000.—
Од камата на обвезнице ратне штете	"	250.000.—
Од камата на улоге	"	1,000.000.—
Од вишка из буџета за 1930./31. године	"	344.059.—
Од зајма бановинској штампарији	"	500.000.—
Од непредвиђених прихода динара 50.000.—, коју сам суму смањιο на	"	35.000.—
Од државне помоћи динара 13,099.517.— коју сам суму смањιο на	"	5,600.000.—
Према овоме укупни приходи утврђују се на .	Динара	59,919.292.—

II. У буџету расхода

Прелазећи на буџет расхода налазим, да су они предвиђени у већем износу него што би се могли покрити приходима, па да би их довео у сагласност са буџетом прихода извршио сам следећа смањења:

Код Општег Одељења суму од Дин.	327.604.—	смањιο сам на дин.	309.604.—
Код Управног " " " "	1,302.680.—	" " " "	969.585.—
Код Пољопривредног " " " "	11,916.671.—	" " " "	10,536.491.—
Код Просветног " " " "	4,269.660.—	" " " "	3,846.400.—
Код Техничког " " " "	25,813.477.—	" " " "	22,122.582.—
Код Одељ. Соц. Полит. и Народног Здравља " " " "	11,985.909.—	" " " "	9,867.830.—
Код Финан. Одељења " " " "	3,497.620.—	" " " "	2,945.580.—
Код Одељ. за Трговину " " " "	3,254.636.—	" " " "	2,471.220.—
Код буџет рез. кредита " " " "	850.000.—	оставио сам на дин.	850.000.—

Укупну суму од динара: 63,218.257.— смањιο сам на дин. 53,919.292.— што значи да је извршено смањење за динара 9,298.965.—

На основу напред изложеног и чл. 10. Уредбе о утврђењу имовине, начину управе и буџетирању бановина, чл. 3./б. Закона о уређењу врховне

државне управе, § 6. тач. 10. Закона о организацији финансијске управе и члана 71. Закона о Банској управи

ОДОБРАВАМ:

Буџет Вардарске бановине за 1932./33. годину у укупном износу од 53,919.292.— динара прихода и толико исто расхода са стопом приреза од 25% заједно са Уредбом о извршењу буџета.

Отсек за самоуправне финансије водиће рачуна о извршењу овога решења.

Министар Финансија,

Др. Мил. Р. Ђорђевић, с. р.

УРЕДБА

о извршењу буџета Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине за 1932.-1933. годину

Члан 1.

Буџет расхода и прихода Вардарске Бановине за 1932./33. годину износи и то:

РАСХОДИ:

Редовни:	Динара: 38,352.358.—
Ванредни:	„ 15,566.934.—
	Укупно Динара: 53,919.292.—

ПРИХОДИ:

Редовни:	Динара: 32,418 299.—
Ванредни:	„ 21,500.993.—
	Укупно Динара: 53,919.292.—

Члан 2.

Буџетска година Вардарске Бановине за 1932./33. годину почиње 1. априла 1932. године а траје до 31. марта 1933.. године.

Члан 3.

Буџет расхода и прихода са буџетима расхода и прихода бановинских предузећа и установа саставни су део ове Уредбе.

Члан 4.

Ако се у току буџетске године покаже, да су буџетом расхода предвиђени кредити на једној партији или позицији било које главе премалени, а на другој превелики, могу се на предлог финансијског одељења вршити вирмани. Вирмане између партија исте главе одобрава Министар финансија, а вирмане између позиција исте партије одобрава Бан. Лични расходи не могу се вирманисати у корист материјалних, ни материјални у корист личних расхода. Вирмани између партија разних глава не могу се вршити.

Члан 5.

За материјалне потребе, које у буџету у опште нису предвиђене или су предвиђене у недовољном износу може Бан на предлог Финансијског Одељења Банске Управе, дозволити трошење на терет партија буџетских резервних кредита.

Члан 6.

У завршном годишњем рачуну показаће се и објаснити између којих је партија и позиција било вирманисања, зашто и ко их је одобрио.

Члан 7.

Бан је наредбодавац I. степена за све издатке по бановинском буџету без обзира на висину суме. Своје право Бан може пренети на свога помоћника и на начелнике одељења, који тиме постају наредбодавци II. степена по бановинском буџету. Ово своје право Бан може пренети и на шефове појединих надлештава, установа и предузећа, који тада такође постају наредбодавци II. степена.

Члан 8.

Кредите, који су у буџету предвиђени у глобалним сумама Бан може по властитом нахођењу распоредити у смислу Уредбе о буџетирању Бановина.

Члан 9.

Расходе по партији 129. поз. 1 и 2 правдаће Бан само на нарочити позив Министра Унутрашњих Послова.

Члан 10.

Буџетом предвиђена места чиновника и службеника могу се изузетно попунити и хонорарним службеницима-дневничарима с тим да хонорари ових не смеју прећи суму предвиђену за принадлежности односног службеника.

На место једног вишег чиновника може се поставити чиновник или службеник нижег положаја.

Члан 11.

Код установа и предузећа бановинских која рукују новцем или материјалом има се извршити рачунско-благајнички преглед најмање једанпут годишње од стране чиновника Финансијског Одељења Краљевске Банске Управе.

Код бановинских установа и предузећа која рукују засебном благајном мораће вршити редован месечни преглед на крају сваког месеца управник дотичне установе или предузећа или орган кога Бан буде одредио.

Члан 12.

Вишкови остварени у буџетској 1931.-32. години употребиће се за инвестиционе потребе по претходном одобрењу Министарства Финансија, а могу се употребити у целости или делимично као приход буџетске 1933.-34. год., ако то финансијска ситуација Бановине допушта. До овакве употребе Бан може користити вишкове као обртну готовину.

Члан 13.

Одељења и самостални отсеци Банске управе достављаће одлуке и решења која повлаче издатке из бановинске касе, пре њиховог извршења, Финансијском Одељењу Банске Управе и Месној Контроли.

Члан 14.

Све бановинске установе, заводи и предузећа дужни су своје рачуне о извршеним расходима и оствареним приходима подносити Финансијском Одељењу Банске Управе на начин и у време како Бан буде прописао.

Члан 15.

Финансијско Одељење Банске управе дужно је састављати тромесечно прегледе по врстама о оствареним приходима за то тромесечје и достављати их отсеку за самоуправне финансије најдаље за 15 дана по истеку тромесечја.

Члан 16.

Награде дневничара не смеју прећи висину одређену за дневничаре по Уредбама о величини награда дневничара у појединим ресорима. За Одељења чији ресори нису издали Уредбу, важиће Уредба о величини награде дневничара у Министарству Финансија „Службене Новине“ од 18.-XII-1931. г. Бр. 297 XVI.

Члан 17.

У местима где постоје расадници и друге пољопривредне установе, имају се у току године расадници припојити тој установи, а остали расадници свести на најмањи број.

За пољопривредне школе има се Правилником прописати потребан минимум броја ђака. Све школе које не буду имале одређени минимум имају се укинути или припојити другој.

Члан 18.

Све болнице које немају просечно више од 5 болесника дневно претворити у амбуланте.

Члан 19.

За покриће потреба исказаних у бановинском буџету расхода за 1932./33. годину разрезаће се и наплаћивати следеће бановинске дажбине:

I. Прирези:

Стопа бановинског приреза за 1932./33. годину износи 25% рачунајући на државне непосредне порезе према календарској 1931. год. У овој стопи садржан је и специјални цестовни прирез по закону о недржавним путевима.

II. Трошарине:

1) Бановинска трошарина на алкохолна пића која износи:	
а) од једног хл. пива	динара: 60.—
б) " " " вина	" 100.—
в) од 1 хекталитарског степена ракије	" 5.—
г) " " " " шпирта и шпиритуоза:	" 7.—
д) " 100 литара екстракта, есенције и етарских уља:	" 100.—
ђ) " " " финих вина, заслађених и незаслађених, као и свих других вина у затвореним боцама са капсом и ађустирана:	" 200.—
е) од 100 литара шампањца:	" 500.—
2) Бановинска трошарина на безалкохолна пића износи од 1 десилитра	" 0.10
3) Бановинска трошарина на оцатну киселину од 100 кгр.	" 200.—
4) Бановинска трошарина на бензин од 100 кгр.	" 100.—
5) Бановинска трошарина на косметичка сретсва:	
На пудер од 1 кгр.:	" 50.—
На парфем:	" 50.—
На руменило (руж) од комада:	" 1.—
На све врсте косметичке мирисаве масти, уља и воду од 1 кгр.:	" 10.—

III. Таксе:

- 1) Бановинска такса на сечу шуме, која се утврђује са 2 од сто вредности дрвне масе.
- 2) Бановинска такса на ловачке карте.

- 3) Бановинска такса на риболовне карте.
- 4) Бановинска такса на оружане листове.
- 5) Бановинска такса на сточне пасоше за пренос власништва по комаду ситне стоке 1.— динар а по комаду крупне стоке 3.— динара.
- 6) Бановинска такса на све врсте забава, која се утврђује са 50% од државне таксе из Т. Бр. 99 а таксене тарифе.
- 7) Бановинска такса на кино улазнице, која се утврђује са 4% од вредности улазница.
- 8) Бановинска такса на пренос некретнина, која се утврђује са 1% од купопродајне вредности.
- 9) Бановинска такса на моторна возила према тежини.
- 10) Бановинска такса од билијара и карата за играње.
- и 11) Бановинска административна такса,

Члан 20.

На терет прихода може Бан одобравати умерене награде својим као и општинским, градским и државним органима који постижу особите успехе у осигурању и прикупљању бановинских прихода, с тим да укупна сума награда за годину не може прећи суму од 200.000.— динара.

Члан 21.

Општински службеници који не буду савесно извршавали прописе за наплату бановинских дажбина могу се казнити новчаном казном од 100.— до 1.000.— динара у корист бановинских прихода. Ову казну изричу срески начелници с тим да се против њихових пресуда могу осуђени жалити у року од 15 дана Краљевској Банској Управи.

Члан 22.

У колико се према одредбама закона о здравственим општинама § 17. у току буџетске године образују удружене здравствене општине за које у овом буџету нису предвиђени кредити, Бан ће покривати потребне издатке за њих из прихода посебног приреза који се има установити по претходном одобрењу Министарства Финансија. Расходи и приходи у току буџетске године установљених нових здравствених општина унеће се у наредни бановински буџет поред већ буџетираних.

Члан 23.

Овлашћује се Бан да посебним Правилником пропише детаљан поступак око наплате и прикупљања бановинских дажбина предвиђених овом Уредбом.

Члан 24.

Ова Уредба ступа на снагу 1. априла 1932. године.

Решењем Господина Министра Финансија Бр. 3503 од 29 марта 1932. год. одобрена је ова Уредба.

Наша огласна тарифа

Скреће се пажња свима државним, самоуправним и приватним установама и појединцима, који дају огласе „Службеноме Листу“, да су дужни унапред положити огласну таксу, која износи 0,35 динара од речи, не рачунајући ту интерпункцију. Новац се полаже на каси Финансиског Одељења Краљевске Банске Управе, где ће добити и признаницу.

Унапређења

Указом Њ. В. Краља од 7 априла ове године постављени су за банске саветнике четврте групе другог степена, Краљевске Банске Управе Вардарске бановине Дотлић С. Јован и Георгијевић Т. Паја, бански саветници пете групе исте управе; за помоћног секретара седме групе Среског начелства скопског Јовчић С. Димитрије, писар осме групе истог среза.

Премештаји

Одлуком Госп. Бана Вардарске бановине премештен је по молби Спасојевић Милан, канцеларијски чиновник VIII положајне групе са службом у Струмици, за чиновника исте групе у Управу Полиције у Скопљу.

Постављења

Мартиновић Ђура, свршени ђак IV разреда гимназије, постављен је за приправника — техничког чиновника при управи државне болнице у Скопљу.

КРЕТАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

На територији Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине за време од 1.-III. до 31.-III. 1932 год.

Редни број	Обољења	Остало од прошлог извеш.	Нови случајеви	Свега боловало	Од свих случај.		Остаје
					Озара. видо	Умрло	
1	Febris flava						
2	Va iola vera						
3	Thyphu exanthemat	4	2	6	4	—	2
4	Typhus recurens						
5	Tiphus abdominalis	16	10	26	14	2	7
6	Dysenteria	8	16	24	9	5	10
7	Scarlatina	23	45	68	43	7	18
8	Dipheria et Croup	22	40	62	36	3	23
9	Encephaliti lethargica						
10	Mening corebro splnalis epidemic	—	1	1	—	—	1
11	Pertussis						
12	Erysipelas	2	13	15	9	—	6
13	Malleus						
14	Tetanus	—	1	1	—	—	1
15	Anthrax	2	3	5	2	—	3
16	Trachoma						
17	Lepra	2	—	2	—	—	2
18	Sepsis pnerperalis	—	1	1	—	—	1

Из Одељења за Социјалну Политику и народно Здравље у Скопљу VI. № 9277/32. г.

Промена назива места

Решдњем Министарства III. Бр. 12573 од 23 марта 1932 године. промењено је име досадашњем селу Непроштено у општини Непроштеној среза Доњо-Полошког, бановине Вардарске у „Андрејево“.

Групусање општина

Уредбом Министарства Унутрашњих Послова IV Бр. 419 од 9 априла 1932 године, села: Елевци и Долгаш у срезу Дебарском, Вардарске бановине издвајају се из општине селачке и улазе у састав општине Горњо-Жупске, а село Селце издваја се из исте општине и улази у састав општине Требишки Ханови у истом срезу и Бановини.

Општина Селачка престаје постојати месец дана након ступања на снагу ове Уредбе.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

СРПСКЕ ЦВЕТИ

Овај велики Хришћански празник који нас потсећа на свечани улазак највећег учитеља света у Јерусалим, дубоко је усађен у душама нашега народа, јер су два датума, два значајна историјска чина, у вези са овим даном.

Прве Цвети, то су оне из 1346 године, када је наше царско Скопље прослављало најлепше и најсвечаније дане у својој прошлости, јер је тада произведен архијепископ Јоаникије за првог српског патријарха, који ће после недељу дана, на Ускрс 16 априла те године, крунисати силнога Душана за цара најмоћније државе Јужне Европе.

Тога дана Скопље је поздрављало најотменије претставнике целог Балкана. Јер ту су се била искупила сва наша властела од Фрушке Горе до Егејског мора, од Јадрана до Месте, за тим Архијепископ Охридски Николај, бугарски патријарх Симеон, изасланици Дубровачке републике, бугарске државе и околних земаља, сви српски митрополити, епископи, архимандрити и игумени, светогорски прота са изасланицима Атонских манастира и много других гостију тако да је стародревно Скопље бележило најзначај-

није славље што га је икада до тада упамтило.

На Цвети је Пећска архиепископија уздигнута на степен патријаршије, да би први српски патријарх венчао царском круном најмоћнијег нашег владара, силнога Душана, за цара Срба и Грка.

И док су скопским улицама врвели на хиљаде гостију, који су се дивили силним оклопницима, дотле се је проламао ваздух од бурних усклика који су се мешали са гласом фанфара, труба и јеком звона, које су изражавали велику радост и поздрављали новог патријарха и великог цара силне царевине.

И векови су прошли. После сјаја и величине дођоше страшни дани народног искушења, а када су патње прешле границе трпељивости, појави се на хоризонту нов геније нашега народа, велики вожд Карађорђе, да наговести почетак нове ере у нашој историји. Али је Провиђење хтело да се први успеси нашег националног васкрса помраче новим страдањима и нечувеним патњама.

И тада хришћанске Цвети, тај велики Празник пролећа, претходник Васкресењу, опет заблиста у нашој народној повести, да се још једном уреже у душама свију поколења и да наговести почетак новог датума, нове епохе и нове историје потиштене раје. Јер онда када се нико није надао чуду, деси се у моћном турском царству, које се протезаше од Индиског Океана до Дунава и од Сахаре у Африци до Крима, да *Цвети* наговесте светао Васкрс нашем народу.

На Цвети 1815 године развијена је у Такову, шумадинском селу, под столећним грмом, нова застава и група неустрашивих јунака, под вођством мудрог Милоша Великог, објавила је широм Балкана нови завет новог поколења, које је пошло у борбу за слободу и јединство нашег народа. И тако је Српски народ на Цвети 1815 године пошао у сусрет Васкрсењу нашег државног живота, датум, који обележава најлепшу страницу у историји стварања нове и модерне Србије која је, после бурних периода, оваплоћења у нашем народном ослобођењу и уједињењу — у моћној Југославији.

Богатство нашег мора

Јадранско море доста је богато рибом. Од 320 врста рибе око стотинак су добре за људску исхрану. Наших 11.000 морнара са 3500 лађица и неколико моторних лађа улове годишње око десет до дванаест милиона кгр. рибе. Сардине наших фабрика успешно се такмиче својим квалитетом са најбољим француским и португалским маркама. Из нашег мора ваде се дивни корали, сунђери и разне шкољке. На острву Пагу и у Стону (на полуострву Пељешцу) прави се годишње око 800 вагона морске соли. Кад се доврше солане у Улцињу престаћемо увозити со, за коју плаћамо иностранству знатне суме.

Промет странаца постаје из године у годину све издашније врело прихода за наше приморје. Странце привлаче ванредне природне лепоте нашег Јадрана као и разни културно-историјски споменици. У Сплиту су рушевине величанствене палате цара Диоклецијана. Његов маузолеј претворен је у католичку катедралу, Јупитров храм у крстионицу. Ту су египатски обелиски, сфинге и т. д. Ту је богати археолошки музеј као и етнографски музеј. Ту су разни споменици, ремек-дела нашег великог Мештровића. Дубровник се истиче својим господским палатама, Трогир и Шибеник величанственим катедралама, разна места на копну и острвима великим уметничким средњовековним благом по својим црквама и црквицама.

Али највише привлачи на Јадран странце одлична клима и наше небројене красне плаже. Приморски ваздух и сунце као и купање у мору врло повољно дејствују на људски организам. Чак се и неке болести лече купањем у мору (таласотерапија). У *Северном Јадрану* истичу се својим плажама Цриквеница и острво Раб, затим Сушак, Краљевица, Селце и Нови и наше највеће острво Крк. У *Средњем Јадрану* познати су Сплит и острво Хвар — наше Мадеира — са скоро најбољом климом у Европи. У том погледу такмиче се с Хваром острва Корчула и Вис. Лепе плаже имају Кашгела, Макарско Приморје као и острва Шолта и Брач. У *Јужном Јадрану* дубровачка ривиера, бококоторска ривиера (Ерцегнови, Зеленика, Пераст, Св. Стефан и т. д.) затим Бар и Улцињ.

С обзиром на пољопривреду наше приморје спада у пасивне крајеве, јер је већим делом каменито. Али оно производи око један милион хл. вина од 11—14 степена, богатог екстрактом и бојом и око 600 вагона маслиновог уља. У Приморју роди преко 100 вагона бухача, најбољег на свету, за уништавање разних штетних инсеката у кућанству и у пољопривреди, за конзервирање кожа и сукна итд. Само на нашем приморју успева вишња нарочито парфема и укуса, из које се прави по-

знати ликер марашкино, разни екстракти, сирупи и друго. Ту одлично успева разно јужно воће, па и наранџе и лимунови, рано поврће и цвеће.

У сплитској околини богате су наслаге тупине, т. ј. лапорца из кога се прави првокласни цемент портланд. Наслаге се рачунају на једну и по милијарду тона, а сем код нас, скоро их и нема нигде другде на свету. Зато, док далматинске фабрике цемента искоришћују ту природну сировину, друге морају увозити нашу тупину или правити вештачку смесу глине и кречњака па онда пећи цемент. Такође је велико богатство нашег приморја бокситом, рудачом која се извози у стране државе за добивање алуминијума. Знатна је производња и одличног мрког угљена. Бели грађевни камен извози се чак у Енглеску и Северну Америку. Богатство водених снага је велико. На рекама Цетини и Крки искоришћује се већ сада око 80.000 HP. Већина добивене електричне енергије припада француском друштву „La Dalmatien“ која има у Дугом Рату код Омиша и у Шибенику две велике фабрике карбида и калцијевог цианамида, који се употребљује као вештачко ђубриво и за фабрикацију разних експлозива. „La Dalmatien“ ради с капиталом од 120 милиона француских франака а дужна је да до 1939 год. уложи даљих 450 милиона. По истеку рока концесије од 50 година све друштвене инсталације прелазе бесплатно у сопственост наше државе. Већ сада, оно осветљује са својих централа Сплит и целу ривиеру од Омиша до Трогира и даје електричну енергију разним фабрикама у Сплиту и околини.

Врло важну улогу играло је наше море и приморје у политичкој и културној историји нашег народа. Ту су настале наше две прве самосталне државе, Хрватска и Дукља. На приморју се је најраније почела развијати наша књижевност на народном језику. Ту се је родио знатан број наших понајбољих књижевника и уметника. Ту се је најпре зачала и најјачи је корен ухватила мисао јединства Јужних Словена.

На хиљаде и хиљаде странаца, у првом реду Немаца, Чехословака, Аустријанаца и Мађара, долази на наше приморје да ту нађу одмора, снаге и окрепе. Долазе нам у великом броју туристи из Енглеске, Америке и других земаља да се упознају с природним лепотама и уметничким благом. На хиљаде и хиљаде наших држављана из унутрашњости било је на Јадрану, а из године у годину број им расте. Треба да се на њих угледају и остали наши људи и да посете наше море и приморје. Потребно је да се у најширим слојевима нашег народа развије поморске свест и љубав за нашим Јадраном, јер је на мору снага и величина отаџбине. Схваћајући огромну важност нашег мора и приморја, наш мудри и јуначки Краљ Александар I поручио је 29 сеп-

тембра 1925 год. нашим приморцима: „Будите од сада као и до сада будни чувари нашег Јадрана, за вама стоји читава отаџбина“.

Јосип Букша

Црвени Крст у прошлости и данашњици и његов рад у Скопљу

Идеја Црвенога Крста од самога оснивања пре нешто више од 6 деценија па све до данас, и ако се у својој суштини и битности као оваплоћење милосрђа и праве некористољубиве љубави према ближњима није изменила, њени су се циљеви и видици у току развића ове идеје ипак знатно проширили и повећали.

Када је оснивач ове установе, бесмртни великан на пољу хуманости и милосрђа Ханри Динан, после битке код Солфериноа којој је присуствовао 1862. године, издао свој апел: „Успомене са Солфериноа“ потресен патњама и невољама рањеника које је својим очима видео, друштво се на мах пренуло и заталасало. У готово свима европским државама нашло се племенитих људи који су се стали скупљати на заједничку сарадњу, ради ублажавања невоља и беда рањеника. У многим земљама основана су тада друштва која су сва узела заједничко обележје Црвенога Крста на белом пољу као симбола милосрђа и самарјанства.

Ова су друштва у почетку имала искључиви задатак да се старају о рањеницима у рату. У томе је циљу друштва су се за време мира припремила за овај узвишени задатак и снабдевала издашним материјалом и новчаним средствима ради могућности притицања у помоћ у времену рата. Заједничким договором већине европских држава, обезбеђено је признање неутралности како рањеницима тако и особљу које их негује.

У даљем току свога рада установе Црвенога Крста полазећи од основнога принципа милосрђа и саосећања у свакој људској беди и невољи поступно су проширивале своје задатке, тако да је Црвени Крст почео указивати своју помоћ и у случајевима великих епидемија, катастрофалних елементарних непогода, као што су поплаве, земљотреси, суше, велики пожари и т.д. и т.д.

У данашње време када је велики део човечанства притиснут незапамћеном економском бедом и безбројни невољници без икакве своје кривице допали у неописану оскудицу и невољу, појмљиво је да је поље рада Друштва Црвенога Крста постало необично обимно, а цео рад указивања помоћи актуелан, ствара се један нов необично плодан и ефикасан начин делања Црвенога Крста: прва помоћ невољним који су у оскудици и беди,

И нашем Црвеном Крсту овде у Скопљу отвара се плодно поље рада. Скопски Обласни одбор одржао је ту скоро на дан 20. марта о. г. своју годишњу скупштину, на којој је извршен избор Господина Митрополита Јосифа за новог председника друштва, а и остали део Обласног одбора делом је попуњен новим члановима према друштвеним правилима.

Из извештаја који је поднет годишњој скупштини видимо да је рад Одбора у прошлој години био доста обилан. Већи део своје делатности Одбор је посветио збрињавању невољника, који су били пострадали од земљотреса у околини Ђевђелије и Струмиче. Главни Одбор друштва Црвеног Крста притекао је у помоћ одмах по несрећи сумом од 300.000.— дин. Поред тога и поједина предузећа и установе и појединци из Хрватске, Словеначке и других крајева било преко Београда, било преко овог Одбора послали су разне и обилате животне намирице.

Са добивеном помоћи и раније прикупљеним прилозима коју су били достигли висину од динара 183.294.— дин. Обласни одбор је учинио следећи распоред: Суду општине града Скопља дато је 100.000.— дин. с тим да се са овом сумом оснује фонд за подизање дома за убоге старце и старице. Хипотекарној банци предато је 50.000.— дин. као фонд за подизање дома Црвеног Крста у Скопљу. И најзад динара 33.249.— дато је Месном одбору друштва Црвеног Крста у Скопљу ради подизања обданишта за децу.

Поред тога, у току године Месном одбору дато је још и сума од динара 10.000.— ради указивања помоћи сиротињи. Ова је сума раздата делом појединим сиротним породицама из Скопља које су се налазиле у доказаној беди, а делом појединим невољницима који су тражећи како запослење били дошли до Скопља. У току ове године овај ће рад на давању помоћи свакако морати бити повећан.

Црвени Крст у Скопљу и ове ће године достојно заступати идеју милосрђа и прилагођавајући свој рад задацима Црвеног Крста и потребама данашњице, настаће да где коју сузу утре и где коју патњу ублажи.

На омладини са својим чистим срцем и на женским хуманим друштвима као представницима женског пола који је већ по својој природи нежнији и више: склон саосећању и милосрђу лежи дужност да акцију Црвеног Крста прихвате и свесрдно помогну.

Д-р М. З.

Лечење биљака од болести и штеточине

Кад се на каквој воћки примети каква сметња због које се неправилно развија, онда се за њу вели да је болесна,

На биљкама као и на животињама готованишу (паразитирају) разни паразити. Осим тога биљке страдају и од атмосферских непогода, као што су мраз, суша, ветар и т. д. Отуда се на биљкама јављају повреде и оболења појединих органа или целе биљке.

Према природи проузроковача, биљне болести а с тим и болести воћака и воћа деле се на: а) болести које настају од спољашњих утицаја као засецање, ломљење, ветрова, олуја и т. д.

Всћка одмах настане живо да ради на томе, да повређено место залечи, но она у томе много лакше успева ако јој изађе у сусрет марљиви домаћин-воћар, чија је дужност да јој још што боље очисти сечивом па је затим премаже воћарским воском или катраном, јер су повређена места најпогоднија кроз које гљивице и инсекти продиру у ткиво воћке.

б) болести које настају под утицајем атмосферске непогоде као суша, мраз и т. д.

За време дуготрајних суша, воћке се не могу развијати као што треба, па и ако се по природи добро укорјењавају, јер се хранљиве материје, услед оскудице влаге, не могу растварати и тиме отежава примање хране од стране жила. У оваком случају ако им се не притекне у помоћ могу и са свим пропасти, у толико је преча помоћ у колико је већа и дуготрајнија суша. Ради тога ваља у облику круне ископати и направити чинију и што боље залити; а ако је воћњак повећи а при томе нема воде, треба још у почетку сађења ископати рупе око воћака да се у њих киша слива, а ако су воћке на стрмим местима могу се ископати јендечићи и то с горње стране у којој ће се уливати киша. При свему овоме је по воћку од врло велике користи сађење с јесени од када почне лишће да опада па све до марта месеца тј. у колико је раније посађена у толико је по њу корисније, јер у току зиме засађена воћка се довољно навлажи било од снега или кише.

Воћке по својој природи могу издржати јаку зиму, али у случају нагле промене у топлоти тј. ако наиђе какав јачи мраз, могу измрзнути и у порасту се знатно омести.

Као предохрана против раних мразева препоручује се кречење воћака. Неки препоручују за овај циљ обавијање воћних стабала сламом, рогозом, шеваром и т. д. али то није добро, с тога, што се воћке на тај начин разнежавају и што се тиме намамљују многи инсекти, који у завоју праве своја гнезда, па у место да се с воћака уклањају и нехотично на њих намамљују.

А као предохрана противу позних мразева препоручује се димљење воћака. Као што је познато, мразеви се јављају, најчешће кад су ноћи ведре. У воћњаку се на више места запале ђубрива, шуцањ и у опште такве материје које у горењу јако диме, да се од дима начини над земљом што гушћи покривач или

боље рећи вештачки облак. Ведрих ноћи мраз се јавља између 4 и 5 часова изјутра када и треба палити ватру.

Сп. Ј. Пешић

управ. држ. лоз. рас. у пензији

НАШЕ СЕЛО

Сеоски народ у Јужној Србији још и дан дањи живи примитивним начином живота. Он се труди да иде напред, али одмиче врло полако, те и не пада у очи, те изгледа да цупка у место.

Зато је дужност свију школованих синова наше миле Отаџбине, да помогнемо нашем вредном земљараднику, да и он крене у напред на културном и просветном пољу.

Станови су на селу мешовити. Има кућа на два спрата, покривених модерним црепом, а има их и таквих да човек мало већи не може ући у њих, покривене плочом или сламом.

Прозори на неким кућама су велики, подесни да уђе довољно светлости, а код неких кућа су сувише мали без стакла, једна рупа, која преставља прозор.

У последње време осећа се у подизању станова велики напредак, што нас јако радује. Сада се зидају куће простране, на два спрата, са великим прозорима, а покривају се модерним црепом.

Само сад треба обратити велику пажњу на унутрашње уређење куће. У кући треба имати више одељења, где треба одвојити у спавању мушке од женских, старе од младих.

Зими је најгоре. У једној соби станују готово сви мушки, женски, стари и млади, па још се ту суши и обућа, а то је за здравље врло штетно. Зато треба избегавати становање у једној соби. Лети је друкчије. Топли летњи дани, па народ више спава по пољу, а у собу слабо и улази.

Наш сељак нерадо спава на кревету, он кревет још сматра за луксуз, али није тако. Овде се не траже фини луксузни кревети, већ обични, па могу поднети и од дасака, што може направити и сам сељак. Спавање на земљи штетно је по здравље укућана, те га треба избегавати, а почети уводити кревете.

Села су у здравственом погледу остављала сама себи. Удаљена села по 30—50 км. без превозних средстава, па кад се неко у селу и разболи, у место да се иде лекару за помоћ, траже се бабе, врачаре, да гасе угљевље, да виде да није нагазио негде, да нису чини, па кад то ништа не помогне, онда се тражи лекар, кад треба поп, или се остави болесник да умре са изјавом — „таква му је судба“.

Овде треба помоћи сељаку, спасити га смрти без времена, да не пропада без судбине, и треба га навикавати да се у болести одмах обраћа лекару, а не бабама и врачарама.

По селима могу доста помоћи сељаку школске апотеке, којих има готово по свима школама. Имали смо прилике да се на лицу места уверили о овоме.

Нарочито посекотина, убод, крволиптање, тражи хитну помоћ.

Дошао сам у село К. које је чисто муслиманско па пошто сам обишао школу, остао сам у селу да преноћим. У неко доба ноћи лупа неко на школска врата и учитељ отвори врата, када се појави Турчин кога воде два ђака. Видех одмах у чему је ствар, крволиптање, јер је Турчин косиром расекао руку, те је велика отворена рана зјапила. Крв је шибала, те је требало журити, Учитељ узе одмах школску апотеку, опра рану, а Турчин поче да облива хладан зној по челу. Задржах га да не падне, и убрзо му се заустави крв. Седео је неко време, па кад виде да учитељ цепа своју цепену нову мараму да му заустави крв и веже рану, поче клањати и хвалити онога који је подигао школу, поставио учитеља и купио апотеку.

Овакви случајеви нису усамљени.

На здравље сељака треба обратити велику пажњу, а то је дужност свију нас.

Сељак на храну не обраћа велику пажњу. Није увек да сељак нема, него не уме да спреми оно што има. Снага на уста улази, те зато на исхрану треба обратити већу пажњу. Има случајева да је неко болестан, како треба да једе лаку храну, млеко и јаја, ипак деси се пост, и жене не дају да мрси, да се не би што рђаво десило стоци.

Наш сељак нема нужника, већ нужду врши где стигне, па изнет после једу свиње.

Како сад да помогнемо нашем народу по селима? Овде ћемо изнети неке установе које могу много помоћи нашем сељаку у просветном пољу.

Соколске чете Циљ је соколских чета културно-просветно напредовање ширих маса. Соколи имају да даду пример, како се има уредити село. Они треба прво да окрече куће, ископају нужнике, пошуме неки крај, поведу борбу противу алкохола. У вече би соколи читали народне песме, приповетке, поуке о чувању здравља и поуке из пољопривреде.

Циљ је соколских чета да од омладине изгради добре Југословене, у духу југословенске идеологије.

Нас радује што су нам вредни учитељи увидели значај ових чета, те су основале 11 чета, по селима. Две су чете приредиле већ и успеле забаве, где су програм изводили сами соколи, и оставише на присутне леп утисак.

Домаћичке течајеви треба отворати при свима школама. У њих уписивати што више женскиња. Жену на селу треба просветити, она живи још примитивним животом. Она не уме да се снађе у дочеку и испраћају. Она тешко иде напред, јер је непросвећена. Не

прима новине зато ови течајеви могли би да учине велике користи у просвећивању жене.

Ови течајеви имају бити практични, упрошћени, без нарочитих формалности, јер просветити жену просветули смо и само село.

У овим течајевима треба научити девојке како се оставља зимница, кува сапун, пекмез. Училе би поуке из хигијене, незидетета, а не да пупак детету и данас секу на прагу српом.

Анафалетски течајеви, од користи су за нашег сељака. Само они требају да буду обавезни до 25 година старости. Рад са њима треба да буде исти као и са соколима.

Школске апотеке. Њих треба оснивати при свима школама. Њихова је корист врло велика у хитним случајевима. На њих је сељак већ навикао, а већ почињу да се јављају учитељу за помоћ.

Земљорадничке Задруге су од користи по наше село. Нарочито кредитне задруге помажу сељака, и не даду да пада зелена њива у руке.

Наш срез почиње добијати ове корисне установе, где у њима предњаче такође учитељи, у договору са виђенијим грађанима.

Народу треба омилиети воће, те да осети корист од њега и да га подиже, а не да на немилице тамани.

Краљевска Банска Управа овоме питању поклања велику пажњу, и ако овако потраје убрзо ће се пошумити голети ових крајева.

Било би добро да се приреди низ поучних предавања за народ по селима, са темом из хигијене, пољопривреде и задругарства.

Добро би било приредити низ престава са нашим националним комадима и песмама по селима. Бој на Косову најбоље ће упамти маса, кад га гледа да се изводи на бини.

Иначе народ овога краја миран је, радан штедљив, и одан овој држави. Он не тражи аутомобил, фијакер, ниједан луксузу, већ се задовољава са добрим магарцем или коњем.

Дакле, сви синови моћне и јаке наше миле Југославије, треба да помогну нашег сељака, нашег брата, који је добар, вредан, и радан, да се просвети, да и он живи боље, да осети благодет просвете и културе.

Не жалимо труда и муке у просвећивању нашег села.

Прилеп.

Драг. Ж. Т.

Наши дописи

„Дечји дан пошумљавања“

„Службени Лист“ је у своје време донео заузимљивост приватне иницијативе за пошумљавање крша и голети у срезу кривоपालаначком и у целој Вардарској бановини.

Та иницијатива, која се је дубоко у срцу најчистије и најплеменитије душе кристалисала,

данас се развила и разиграла млада срца, дајући доказа, колико се цени и воли наше домаће огњиште.

Данашњи дан „дечји дан пошумљавања“ у Кривој Паланци, освануо је као прво чедо пролећа и радости малих и најмлађих „шумара“ и будућих радника на добро своје и своје земље, по примеру светог аманета наших очева, чија је прва пушка из шуме одјекнула и широм целе домовине донела слободу...

Док је пролетње сунце пуштало снопове својих златних зракова и топло миловала пуста брда, она су се пела високо, високо у небо... дотле су поворке дечице, усхићене и веселе, својим густим редовима корачале са мотикама к брду...

Весела песма младих срдаца и звук јутарњих звона сливали су се у опојну мелодију а висока брда примала их и предавала, тамо далеко далеко, чак до мора...

Ох, пусте радости и жеље, дубоке захвалности, успомене и величанствене слике. У души ових младих „лугара“, шапутало је нешто: Ова ће се шума што ви засадите, звати децо, „дечја шума!“

Већ су све висине полако губиле и тониле с видика, а младе мишице још су снажније ударале, садећи своју „дечју шуму...“

Мрак се навукао и као црна скрама обавио природу, док су се долине проламале од урнебесног весеља и песме. Враћали су се наши „работници“ горди и весели, а „дечја шума“ је шапутала наградићу вас изобиљем хлада свог...!

На „дечји дан пошумљавања“
7 априла 1932 г.
у Кривој Паланци.

Свет. Митровић
срески пољопр. референт

Покретна пољопривредна изложба и школа у Качанику.

Дана 20 марта тек. год. цело грађанство ворошице Качаника и већи број становништва среза качаничког, било је од раног јутра на ногама, са нестрпљењем очекујући долазак композиције покретне пољопривредне изложбе и школе.

Месни одбор, који је учинио све припреме за што свечанији дочек исте окитивши овдашњу железничку станицу тробојкама и зеленим венцима, чекао је на перону станице. И у 7 часова у јутру допутовала је покретна пољопривредна изложба и школа, чији је улазак у станицу бурно поздрављен, кличући Њ. В. Краљу и Југославији, како од стране месног одбора у којему су били г. г. Каровић, срески оачелник, Бојовић, срески пољопривредни референт, Целадиновић, претседник општине качаничке, Вуковић, управитељ школе, Живуловић, шеф железничке станице, тако и целог присутног становништва.

Управу ове изложбе, поздравео је добродошлицом г. Бојовић Радивоје, пољопривредни референт овога среза, који је у свом пригодном говору изнео културни, корисни и васпитни значај ове ново уведене пољопривредне изложбе и школе, која ће допринети велике користи у подизању економског стања нашега пољопривредника, а нарочито у овом месту, које је насељено са око 95% Арнаутима, који су у многоне заостали, од осталих крајева наше драге отаџбине.

Г. Бојовић је затим умолио г. управника изложбе, да у име месног одбора и становништва среза качаничког изјави топлу захвалност: Г.г. Министрима пољопривреде и саобраћаја, као првим иницијаторима за увођење ове корисне, поучне и васпитне новине ове врсте у нашу пристрану домовину. На крају свога поздравног говора, позвао је све присутне, да једногласно узвикну, живео наш Велики и омиљени Владар Њ. В. Краљ Александар I.

Г. управник изложбе Драгомир Грујић, топло се је захвалио одбору и становништву на срдачном дочеку, као и г. Бојовићу, на лепо истакнутим жељама у поздравном говору, а затим је отворио изложбу у 8 сати и по групама пуштајући посетиоце у изложбеним колима, од којих је прву групу повео сам г. управник, а за њим остале уводили су чланови управе изложбе, као и овд. срески пољ. референт г. Бојовић, објашњујући посетиоцима појединости на изложеним предметима.

Ову изложбу посетило је у пркос хрђавом времену око 1600 посетиоца, а трајала је до 3 сата по подне, када је и отпутовала за Урошпвац, уз узвике присутних срећан пут.

Важне вести

Богатство Данске.

О овој богатој и благословеној земљи ми смо говорили у нашем листу, да би се и наш свет уверио, шта значи кад је један народ на високом ступњу културе.

У току прошле године (1931) Данска је извезла за Енглеску 37.280 вагона свињског меса рачунајући вагон од по десет хиљада килограма. Ако би рачунали да је свака свиња тежила просечно по 100 килограма, онда је Данска извезла само за Енглеску, за годину дана, 3,728.000 комада закланих свиња.

Сточне таксе у Грчкој.

Пошто се из наше бановине увози у Грчку знатна количина стоке за клање, то скрећемо пажњу да је грчка влада обнародовала нов закон, којим су прописане таксе за стоку намењену за клање, и која се стока увози из иностранства.

- 1) На ситну стоку, козе и овце по 10 драхми.
- 2) На волове, краве и биволе по 40 драхми.
- 3) На свиње по 30 драхми од комада.

Ово се не односи на стоку која се увози за приплод.

Аутомобилски пут Пешта—Солун.

На предлог наше државе, одбор за јавне радове у Друштву народа, одлучио је да се предузму потребне мере ради изградње аутомобилског пута од маџарске границе, преко наше државе, за Грчку и Солун. Тако би се успело да се добрим насипом обавља аутомобилски саобраћај између Солуна и Будимпеште, Беча и даље.

Лечење наших шума.

На великим комплексима шума у Славонији и Босни појавиле су се разне шумске болести. Наше ваздухопловно акционарско друштво „Аеројут“ поднело је предлог влади, да помоћу авијона уништава шумске и воћне штеточине. Авијони би летели врло ниско и са њих би се, помоћу нарочитих справа, прскао отровни прах на дрвеће. те би се на тај начин уништавале штеточине, које претстављају велику опасност за наше шуме. Као што се види и код нас се почињу употребљавати американске методе у борби противу биљних болести.

Корисне поуке

Не лежи на влажну земљу.

Кад је тешко поправити оне погрешке, које се чине против здравља услед тога што се нема, на шта се обично сви изговарају, онда је чудно, зашто се не искорене оне погрешке, које се чине само из нехата и непажње. Таква једна погрешка је лежати на влажну земљу. На селу је најобичнија појава, да се ко пружа потрбушке или на леђа, било кад је доцкан или да се после рада одмори. Тада се не гледа, да ли је земља влажна или не; да ли је трава сува или мокра; да ли ће лећи на детелину или на сено у колима. То раде и одрасли, а нарочито ако је уз то ко још слабуњав. И заиста, ако има мало ватре, он услед оног лежања на хладној и влажној земљи осети да му је мало пријатно. Али, после, кад устане, тада му је још горе и теже. То исто раде и деца, већа и мања, нарочито кад су за стоком. Она седе, леже, па и заспе. Често кад ко хоће да седне на земљу, или траву, жали горњу хаљину, нарочито женскиње и подигне ју, да се не прља, те тада још горе страда. Жали хаљину, а себе и своје здравље не жали! Многи се бране, да су они навикли на то; да то њима не шкоди. Али то није тачно. Свакоме, без разлике, лежање на земљи, а још уз то кад

је влажна, мора да нашкоди. Нико није од гвожђа. Па и гвожђе услед влаге рђа и пропада, те неће нежно и слабачко тело! Ко лежи на влажну земљу и траву ма и за најкраће време, тај лако оболи од пробада — запаљења плућне марамице, запаљења плућа, од разне врсте костобоље, од запаљења бубрега; добије главобољу, трбобољу, јектику и многе болести. Много је и много њих, а нарочито дечице, добило разнолике болести само услед тога што су лежали или седели на влажну земљу и траву. Многи су само услед тога своје тело јако разнежили, те доцније лако оболе од разноликих болести. Све то може да се избегне. Зато не треба новаца и времена. Треба само знати, да је то сувише штетно и не радити. Децу треба непрекидно, кад год пођу за стоком, учити и опоменути, да не седе и леже, а камо ли спавају, на земљу и траву. Ето, само то да се уради, па ће се сачувати од многих болести па и саме смрти.

Ноћно мокрење

Ноћно мокрење—ноћничав (enuresis nocturna) је честа појава код мале деце од 2 до 10 година. После прве године деца се навикну да не испуштају мокраћу без своје воље. Међутим деца, која су слабуњава и слабих живаца као слабоумна, често без свога знања мокре ноћу у постељи. То је непријатно и нездраво и за дете и околину. Дете не треба тући и застрашавати га. Тиме се ништа не постиже. Оно није криво. Треба да се отклоне узроци. Храна да је биљна; пити што мање воде. Да избегавају сваки напор, дуго играње. Рано лећи. Пре спавања да дете мокри. Ноћу га будити ради мокрења. Постеља да је тврда. Покривач лак. Ноћна одећа широка и лака. Купање у топлој води и преливање хладном водом.

Ноћна одећа

Ноћна одећа није предовољство већ битна потреба за здравље. И ако се скине горња одећа, кад хоће да се спава, ипак то није довољно, већ да се промени и рубље, које је до тела. Јер рубље, које се преко дана носи, упрља од зноја и прашине, па зато треба исто пресвући, да се истресе и проветри. А место тога обуци друго рубље или бар кошуљу, која нека је што дужа и шира. У тако промењеном рубљу тело се боље одмори и окрепи за време спавања, него кад је и дању и ноћу и истој кошуљи.

Конкурси

Конкурс за шумара

Општини Зрновској у срезу Кочанском, Бановине Вардарске потребан је квалификован шумар, за чување општинске шуме.

Кандидати који имају потребне квалификације имају се обратити са молбом и потребним документима суду оштине Зрновске најдаље до 10 маја 1932 г.

Принадлежности су предвиђене буџетом за ову годину 800 — осам стотина динара месечно.

Из канцеларије суда општинд Зрновске 18 априла 1932 г. У Зрновцу Бр. 1744.

П. 1-1

Огласи

Продаја јаја за насад

Сточарско-живинарска (селекциска) и пчеларска Задруга у Врању има на продају увек свежа јаја за насад од племените расе живине и то: **Белих Легхорна** 2,50 дин. комад. **Плимут рокс-а** по 2 динара комад. **Жутих Орпинотона** по 2 динара комад. Раса Белих Легхорн је позиата као најбоља носиља јаја која се никада не расквацује и носи од 220 до 300 јаја годишње, док друге расе носе од 120 до 160 јаја годишње, и више се гаје ради меса и продаје. Тежина петлова је 5 до 7, а кокоши 3 и по до 4 и по килограма живе мере.

Ова наша позната Задруга продаје ова јаја свакоме, а тако исто даје и сва потребна обавештења бесплатно, само се треба обратити на горњу адресу Врање у улици Војводе Мишића бр. 32.

Набавка намирница за бановинску болницу у Велесу

На основу закона о државном рачуноводству чл. 92-105 и наређења Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине VI Бр. 10418 од 25 априла 1931 год. Управа бановинске болнице у Велесу одржаће прву усмену лицитацију за испоруку намирница болници од 1 јула до 31 децембра 1932 год. сем за поврће, зелен и воће од 1 јула до 30 септембар 1932.

Лицитација ће се обавити у болничкој канцеларији следећих дана:

1.) на дан 18 маја 1932 год. у 11 часова пре подне за хлеб:

а) 1200 кг. хлеба белог у вредности динара 3.600.—

б) 1400 кг. хлеба црног у вредности динара 3.500.—

Истога дана у 2 часа по подне за испоруку поврћа и зелен у вредности 3.650.— дин.

2.) на дан 19 маја 1932 год. у 11 часова пре подне за испоруку меса и масти свињске и то:

а) 1500 кг. меса говођег у вредности динара 15.000.—

б) 120 кг. масти свињске у вредности динара 2.000.—

Истога дана у 2 часа по подне за млечне производе:

а) 3000 кг. млека пресног у вредности динара 13.000.—

б) 900 кг. млека киселог у вредности динара 4.500.—

в) 20 кг. сира у вредности динара 300.—

3.) на дан 20. маја 1932 год. у 11 часова пре подне за испоруку бакалских намирница у вредности динара 21.500.—

Истога дана у 2 часа по подне за испоруку мртвачких сандука у вредности дин. 700.—

4) на дан 21 маја 1932 год. у 11 часова пре подне за испоруку дрва у вредности динара 48.000.—

Истога дана у 2 часа по подне за продају расходованих ствари.

За испоруку ових намирница лицитанти су дужни положити кауцију на каси ове болнице у следећем износу:

1) За испоруку хлеба белог и црног	500.—
2) " " поврћа и зелени	300.—
3) " " меса и масти	1.000.—
4) " " млечних производа	1.000.—
5) " " бакалских намирн.	2.000.—
6) " " мртвачких сандука	100.—
7) " " дрва динара	3.000.—

На ову лицитацију страна поданици немају права лицитирати. Лицитанти су дужни показати председнику комисије документа, која се траже тач. чл. 13. правилника за извршење законских одредаба из оделка „Б“ уговори и набавке. Ако прва лицитација не буде успела било из којих разлога, друга лицитација одржаће се на дан: 14, 15, 16 и 17 јуна 1932 год. истим редом. Позивају се заинтересовани да узму учешћа на лицитацији.

Из канцеларије бановинске болнице у Велесу бр. 811 од 17 априла 1932 год.

Наплата дуга

За наплату динара (1561) хиљаду пет стотина шест и један, колико дугује овој општини Вељковић Јован из Берово на име општинског и утринског приреза. Суд општине Беровске, у срезу Малешком изложиће јавној продаји пописату покретност дужника Јована и то: једну шиваћу машину марке сингер бр. 2382026 у кафани Догазановића Атанаса у Берову на дан 24 априла 1932 године.

Лицитанти пре почетка лицитације полажу кауцију у готовом новцу 10% од процене вредности, а по свршеној лицитацији на кога лицитација буде остала излицитирану суму полаже одмах на каси општине Беровске, и тиме постаје одмах господар купљеног добра.

Позивају се лицитанти, да одређеног дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије суда општине Беровске дана 3 априла 1932 године Бр. 1807 у Берову.

П. 1—1

Набавка дрва

Управа Ниже Пољопривредне Школе у Тетову одржаће на дан 18 маја т. г. у канцеларији школе, у 11 часова пре подне, прву усмену јавну лицитацију за набавку око 300 кубних метара сувих букових дрва за огрев.

Услови се могу видети свакога дана пре подне и после подне у канцеларији Управе као и на сам дан лицитације.

Кауција се полаже на каси школе пред комисијом до 11 часова пре подне и то 5%.

Накнадне понуде у смислу чл. 99. закона о државном рачуноводству неће се примати.

Позивају се заинтересовани да изволе учествовати на лицитацији. Лицитанти имају понети са собом и то: уверење о подобности лицитирања и уверење о исплаћеној порези за текуће тромесечје.

Ако прва лицитација не успе заказује се друга на дан 8 јуна т. г. сходно чл. 94 закона о државном рачуноводству са истим условима.

Из канцеларије Управе Ниже Пољопривредне Школе у Тетову Бр. 844-32. 1—1

Продаје стоке

Управа Ниже Пољопривредне Школе у Лесковцу, на основу решења Господина Бана Вардарске бановине III бр. 9309 од 4-IV-1932 год., на дан 14 маја т. г. у 10 часова пре подне изложиће продаји путем јавне усмене лицитације, и то: 3 коња, 1-ну кобилу и 1-но ждребе. Затим, 2-ве краве и 6 телад сименталске пасмине.

Лицитација ће се одржати на овдашњој сточнај пијаци. Лицитант полаже на име кауције 10 од сто од излицитиране цене. У случају да ова лицитација не успе, друга ће се одржати 28. маја односно трећа 4. јуна о. г.

Из канцеларије Управе Ниже Пољопривредне Школе у Лесковцу бр. 451. 1—1

Набавка животињских намирница, дрва, одела, обуће и постељних ствари за Дечји дом и Дом старца у Битољу

Управа бановинског Дечјег дома и Дома старца у Битољу одржаће јавне усмене лицитације, и то: 25 маја 1932 год. за набавку животињских намирница; 26 маја 1932 год. за набавку одела и обуће; 27 маја за набавку дрва и постељних ствари.

Лицитација ће се обавити у канцеларији Дома у ул. Аристиде Бријана бр. 116.

Кауција се полаже на сам дан лицитације комисији, пре почетка исте, која износи: за наше поданике 5% од целокупне вредности предмета који се лицитира, а за стране поданике 10%.

Накнадне понуде неће се ни од кога примати.

Ближи услови могу се видети свакога дана у канцеларији Дома.

У случају да прва лицитација не успе друга ће се одржати на дан: 13, 14, и 15 јуна 1932 г.

Позивају се заинтересовани да узму учешћа на лицитацији. Лициданти су дужни показати документа која се траже по тач. 6 чл. 13 Превилника за извршење законских одредаба из одељка „Б“ уговори и набавке,

Из канцеларије бановинског Дечјег дома у Битољу, Бр 261, 262 и 263, 6 априла 1932 г. 1—1

Продаја коња

Нижa Пољопривредна Школа у Тетову, према одобрењу Краљевске Банске Управе III. Бр. 6385-32 и 8904-32 изложиће на дан 23 априла т. г. на сточном тргу у Тетову, ради продаје, путем јавне усмене лицитације, два радна коња расе нониус и једну јуницу расе монтафонске стару 12 месеци.

Позивају се заинтересовани да изволе означенога доћи на лицитацију.

Из канцеларије Управе Ниже Пољопривредне школе у Тетову Бр. 729-32 и 730-32. 1—1

Набавка одела и обуће

Управа Пољопривредне школе у Лесковцу, на дан 28 априла 1932. год. одржаће прву јавну усмену лицитацију за израду 54 пара летњег одела и 54 пара ципела-цокула, за своје ученике.

Услови се могу видети сваког радног дана пре и после подне у канцеларији Управе, као и на сам дан лицитације.

Кауција се полаже пред комисијом, до 10 часова пре подне, и то: 400.— динара за ципеле-цокуле и 500.— дин. за летње одело за наше поданике, а дупло за стране.

У смислу чл. 93, Закона о Државном Рачуноводству, накнадне понуде неће се примати.

Позивају се заинтересовани, да узму учешће на лицитацији. Собом имају понети и то: Уверење о плаћеној пореза и уверење о подобностима за лицитирање.

У случају да ова лицитација не успе друга ће се одржати 13. односно трећа 17. маја ове године.

Из канцеларије Управе Ниже Пољоприв. школе Бр. 394 у Лесковцу. 1-1

Набавка животних намирница.

На основу чл. 82—86 закона о државном рачуноводству и правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ уговора и набавке истог закона чл. 13 и 24 на дан 25-IV-1932 год. у 10 часова пре подне Управи Ниже Пољопривредне школе у Битољу одржаће у својој канцеларији јавну усмену лицитацију за набавку потребне каличине хлеба, меса и бакалука за исхрану својих ученика, од дана одобрене лицитације па до 31 августа 1932 г.

Кауција се полаже на каси Пољ. Школе у Битољу пре почетка лицитације 5 од сто наши а 10 од сто страни поданици од целокупне вредности предрачуном предвиђене суме.

У случају да прва лицитација не успе друга ће се одржати на дан 11 маја 1932 год. а да и ова не успе трећа ће се одржати на дан 21 маја 1932 год.

Из канцеларије Управе Ниже Пољопривредне Школе у Битољу, Бр. 700 од 23 марта 1932 године. 1—1

Изгубљен оружни лист

Оружни лист издат ми од начелства среза Мориховског под бр. 2792 од 27 фебруара 1930 године за ношење пушке преламаче-двоцевке калибра 16 изгубио сам.

Овим га проглашавам за неважећи пошто ћу тражити други у замену.

Старавина, 8 априла 1932 год.

Најдо Стојчевић

П. 1-1

из Груништа, општ. Старавинске

Објава

„Ја Јаков Баднар одричем се мога сина Радула и искључујем га из мога наслеђа из разлога што мене као оца и ратника вређа његовим неделима као и моју многобројну породицу срамоти и то његовим крађом и на сртајима по селу и околини и чини друге испаде који су у вези са Кривичним Законом.

Упозоравам свакога, да му ништа на моја име не даје — пошто нећу његове дугове да признам ни да плаћам.“

Јаков Баднар,

насељеник — земљорадник из села Горничет, општина Бевђелијска, Бановина Вардарска.

П. 3—3

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу.

Чековни рачун 80.121. — Стан уредника: Кеј Краља Александра 124. — Телефон 2-27.

„Немања“ Задужбинска штампарија Вардарске бановине — Скопље, Цара Николе ул. бр. 35 — Телефон бр. 533